Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Minister van Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal Migratie**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

**Datum**
30 juni 2026

**Onze referentie**
7693967

**Bijlage(n)**
2

# nota

Beslisnota bij Kamerbrief inzake Richtlijn tijdelijke bescherming

## 1. Aanleiding

Op 26 juni 2026 heeft de Europese Commissie formeel een voorstel voor een uitvoeringsbesluit van de Raad ingediend bij de EU-lidstaten om de activering van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met een jaar te verlengen en de scope in te perken voor personen die niet voldoen aan hun militaire verplichtingen zoals vastgelegd in de Oekraïense wetgeving, en die daarom van de Oekraïense autoriteiten geen toestemming hebben gekregen om Oekraïne te verlaten. Indien de Raad instemt met dit voorstel, wordt de activering van de RTB verlengd tot en met 4 maart 2028. In deze nota wordt de appreciatie van het voorstel ter akkoord aan u voorgelegd, ter verzending aan de MR en, bij akkoord van de MR, de Tweede Kamer.

## 2. Geadviseerd besluit

1. Instemmen met bijgaande kabinetsappreciatie op het voorstel tot verlenging van de werking van de RTB inclusief de verandering van scope;
2. Akkoord gaan met verzending van de kabinetsappreciatie via de CoCo naar de MR en, bij akkoord van de MR, de Tweede Kamer.

## 3. Kernpunten

Na de Russische inval van Oekraïne op 24 februari 2022 activeerde de JBZ-Raad op 4 maart 2022 de RTB om de komst van grote aantallen ontheemden uit Oekraïne die hun toevlucht in de Europese Unie zochten het hoofd te bieden. De RTB biedt de mogelijkheid om de ontheemden in korte tijd toegang te bieden tot opvang en noodzakelijke voorzieningen en voorkomt dat de asielsystemen in de lidstaten worden overweldigd.

De RTB heeft als instrument tot bescherming van ontheemden haar succes bewezen: de asielsystemen in de EU-lidstaten zijn ondanks de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingenstroom die dit op gang bracht niet overbelast geraakt. De RTB is inmiddels ruim vier jaar actief en de werking loopt op dit moment door tot en met 4 maart 2027. Met dit voorstel geeft de Europese Commissie gehoor aan de wens van lidstaten, inclusief Nederland, om dit besluit nog voor de zomer te nemen om tijdig duidelijkheid te verschaffen ten aanzien van het eventueel verlengen van de RTB.

De verlenging bedraagt een periode van maximaal één jaar. In het voorstel tot de verlenging van de RTB heeft de Europese Commissie een aantal aanpassingen aangebracht ten opzichte van het voorgaande verlengingsvoorstel.

- In dit voorstel wordt nadrukkelijk een balans gezocht tussen enerzijds het verschaffen van tijdelijke bescherming in de EU voor Oekraïense ontheemden die dit nodig hebben en anderzijds het ondersteunen van Oekraïne in hun verdediging tegen de Russische agressie.
- Om deze reden stelt de Europese Commissie een nadere scopebeperking voor waarmee personen die niet voldoen aan hun militaire verplichtingen zoals vastgelegd in de Oekraïense wetgeving, en die daarom van de Oekraïense autoriteiten geen toestemming hebben gekregen om Oekraïne te verlaten, geen bescherming onder de RTB kunnen verkrijgen.
- Om aanzuigende werking voor deze doelgroep te voorkomen, stelt de Europese Commissie voor om deze nog gedurende de huidige looptijd van de RTB in werking te laten treden, namelijk de dag na publicatie van het besluit in de *Official Journal*.
- De scopebeperking zal niet met terugwerkende kracht in werking treden. Dat wil zeggen dat deze niet zal gelden voor personen die reeds RTB hebben.

Een verlenging van de RTB blijft nodig. De ontwikkelingen in de oorlog in Oekraïne wijzen erop dat het tijdelijk opvangen van ontheemden uit Oekraïne voorlopig nodig blijft en op korte termijn is er geen alternatief voor opvang ingevolge de RTB. Wel is er door de Commissie op 16 september 2025 een Raadsaanbeveling gepubliceerd met richtlijnen voor de door lidstaten te ontwikkelen exit-strategieën uit de RTB. Met verlenging van de RTB kunnen de lidstaten en de Commissie de benodigde tijd nemen om nader het gesprek met elkaar te voeren over lange termijn oplossingen ten aanzien van verblijf en terugkeer van deze groep, ten behoeve van een gecoördineerde aanpak.

Wel zijn er nog zorgen over de wijze waarop de scopebeperking zich verhoudt tot artikel 15 van de RTB en het algemeen recht op familieleven. Het artikel regelt het recht op gezinshereniging, waarbij echtgenoten, partners en minderjarige kinderen van ontheemden recht hebben op dezelfde beschermingsstatus. Ook afhankelijke familieleden die samenwoonden, komen onder voorwaarden in aanmerking voor deze regeling. De Commissie heeft aangegeven dat zij de scopebeperking als voorliggend zien. Dat wil zeggen dat de Commissie van mening is dat dit artikel niet van toepassing is voor personen die vanwege de scopebeperking geen tijdelijke bescherming kunnen krijgen. Hierdoor is het voor de door de scopebeperking uitgesloten personen niet mogelijk om via deze weg alsnog tijdelijke bescherming onder de RTB te krijgen. Daarnaast zijn er zorgen over de implementatie tijdlijn van de scopebeperking en de uitvoerbaarheid van de bewijslast. Het is van belang dat er een eenduidige en snelle wijze is waarop aanvragers van tijdelijke bescherming een ontheffing van de militaire dienstplicht kunnen aantonen. De Commissie heeft aangegeven samen met de Oekraïense autoriteiten te werken aan een applicatie waarin deze documenten verkrijgbaar zijn.

De essentie van het voorstel, de beoordeling en inzet van het kabinet, de oordelen ten aanzien van proportionaliteit, subsidiariteit en budgettaire consequenties van het voorstel worden in de kabinetsappreciatie uitgelicht en beoordeeld. Het standpunt dat het kabinet in beginsel voorstander is van een nieuwe verlenging van de RTB, deelde u al met de Kamer in de Geannoteerde Agenda ter voorbereiding op de JBZ-Raad van 4-5 juni.

## 4. Toelichting

Voor een hernieuwde verlenging is brede steun onder de EU-lidstaten. Over de scope beperking bestaat een verdeelder beeld, maar de verwachting is dat een gekwalificeerde meerderheid hier ook voor zal stemmen.

**Proces**

Na publicatie van het voorstel op 26 juni 2026 zijn op 29 juni, 1 juli en 3 juli Radengroepen geagendeerd, ter bespreking van de aanpassingen in het voorstel ten opzichte van vorig jaar. Het voorstel ligt formeel ter besluitvorming voor tijdens de Coreper op 10 juli 2026.

De concept-kabinetsappreciatie wordt (inter)departementaal getoetst via een verkort BNC-traject. Na uw akkoord wordt de kabinetsappreciatie via akkoord van de MR met de Kamer gedeeld middels een aparte brief die vermoedelijk op vrijdag 3 juli 2026 naar de Kamer wordt gestuurd.

## 5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

### 5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.